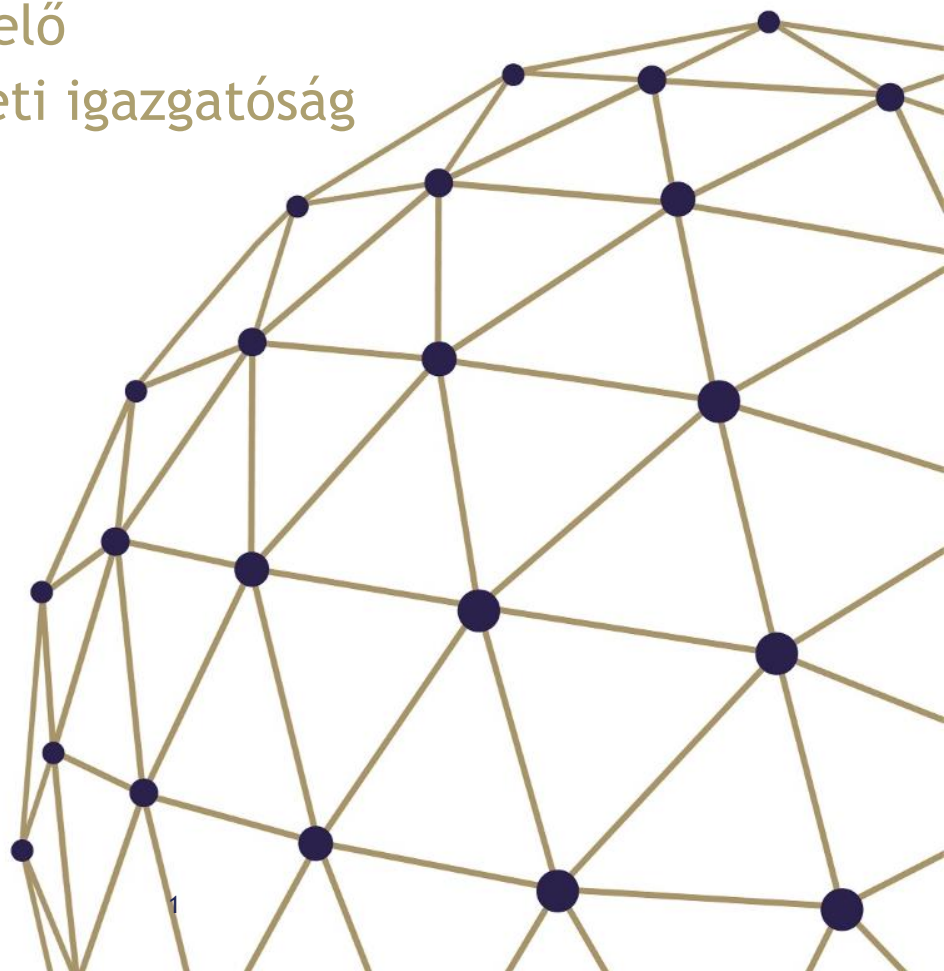

Szavatoló tőke

Magyar Nemzeti Bank

Bihari Patrícia, felügyelő
Hitelintézeti felügyeleti igazgatóság

Szavatoló tőke

- 1) A szavatoló tőke a prudenciális szabályozás egy központi eleme
 - ⇒ Több lényeges prudenciális korlát ennek mértékéhez kötődik

Tőkekövetelmény

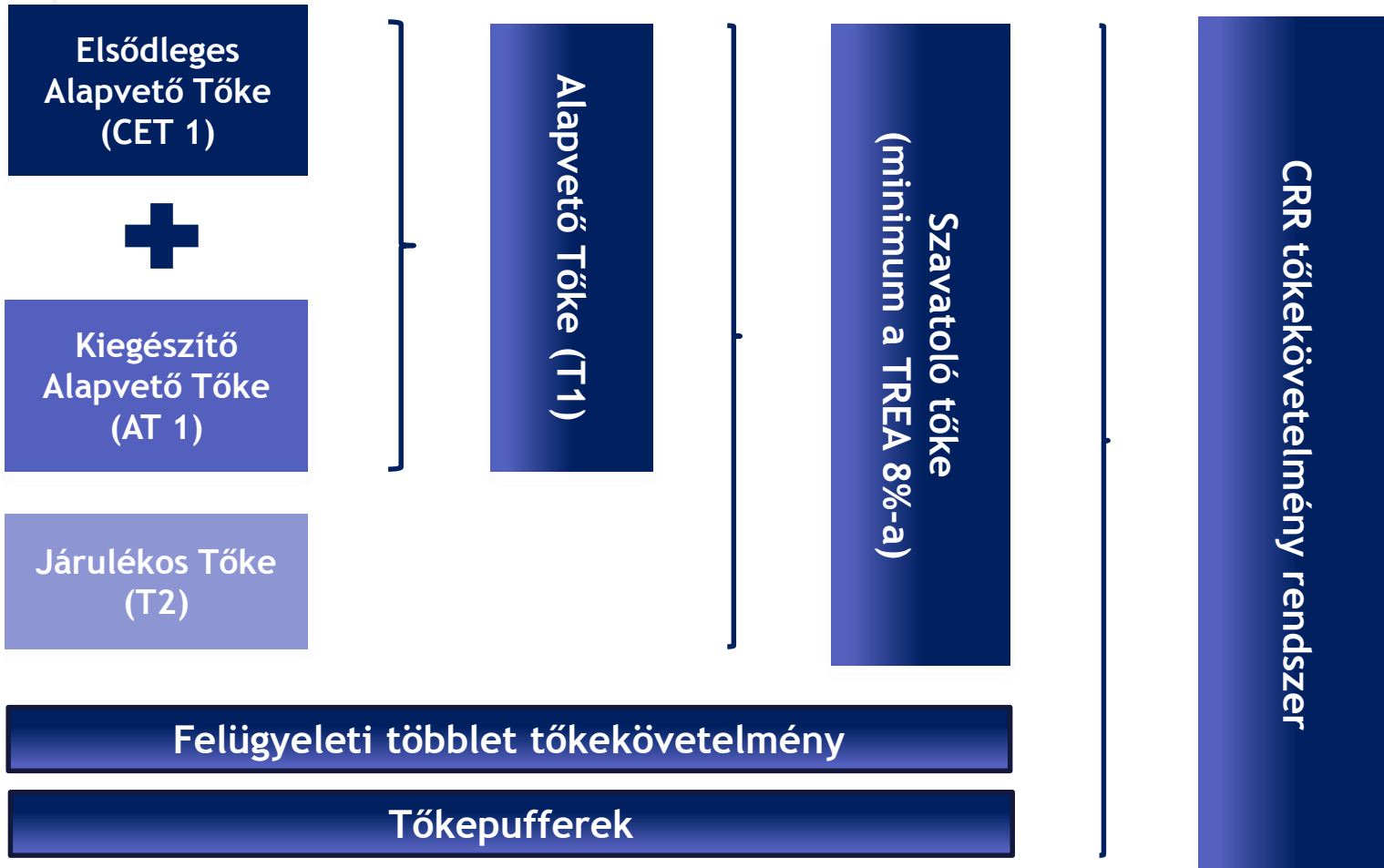
Nagykockázat- vállalás

Befektetési korlátok

- 2) Az Európai parlament és a Tanács 575/2013/EU rendelet (CRR) hatályba lépésével a szavatoló tőke számítási szabályok kikerültek a hitelintézeti törvényből, és a Magyarországon közvetlenül hatályos CRR alapján kell a hitelintézeteknek a szavatoló tőkét számítaniuk.
- 3) A szavatoló tőke minőségének szigorítása
 - ⇒ Új elismerési követelmények a szavatoló tőke instrumentumokra, számos korábbi szavatoló tőke elem elismerésének megszűnése vagy korlátozott figyelembe vétele

Szavatoló tőke szintek

Fogalmak

TMM

A Hpt. 79.§ (2) bekezdése: A hitelintézet - a mindenkori fizetőképesség (szolvencia) fenntartása és a kötelezettségek teljesíthetősége érdekében - az általa végzett tevékenység kockázatának fedezetét mindenkor biztosító megfelelő nagyságú szavatoló tőkével rendelkezik, amely legalább

- a) az 575/2013/EU rendelet 92. cikkében meghatározott minimum tőkekövetelmény,
- b) a felügyeleti felülvizsgálat keretében előírt többlettőke-követelmény

CET1

Elsődleges alapvető tőke: a legjobb minőségű tőkeelemek (CRR 26. cikk)

- CET1 feltételeknek megfelelő tőkeinstrumentumok (jegyzett tőke, tőketartalék)
- Ezekhez kapcsolódó ázsíó
- Eredménytartalék
- Halmozott egyéb átfogó jövedelem
- Egyéb tartalékok
- Általános banki kockázatok fedezetére képzett tartalékok

AT1

Kiegészítő alapvető tőke

- Tőkeinstrumentumok, amennyiben a CRR 52. cikk (1) bekezdésében meghatározott feltételek teljesülnek (Pl.: az instrumentumokat kibocsátották és ellenértéküket befizették, az instrumentumok megvásárlását az intézmény nem finanszírozza közvetlenül vagy közvetetten)
- Ezekhez kapcsolódó ázsíó

T2

Járulékos tőke (csak felszámolás esetén alkalmas a veszteségek fedezésére)

-Tőkeinstrumentumok és alárendelt kölcsönök, amennyiben a CRR 63. cikkben meghatározott feltételek teljesülnek (Pl.: az instrumentumokat kibocsátották és teljes mértékben befizették vagy adott esetben az alárendelt kölcsönök nyújtása megtörtént, az instrumentumok megvásárlását, vagy adott esetben az alárendelt kölcsönök folyósítását az intézmény sem közvetlenül, sem közvetetten nem finanszírozza)

-Ezekhez kapcsolódó árszió

-Értékvesztés többlet egy meghatározott limitig

TREA

Kockázattal súlyozott eszközérték

- A szavatoló tőke mértékek alapja. Ez az alapja a szabályozói (első pillér) és a felügyeleti felülvizsgálat keretében előírt tőkekövetelménynek (második pillér) is.

- Több kockázati elem összege: a hitelkockázatra és a felhígulási kockázatra vonatkozó kockázattal súlyozott kitettségérték, működési kockázat kitettségértéke, devizaárfolyam kockázat és árukockázat kitettségérték, elszámolási kockázati kitettségérték)

Többlet
tőkekövetelmény

A Felügyeleti többlet tőkevetelményt a mikroprudenciális felügyeleti hatóság határozza meg, és azt is, hogy milyen tőkeszinttel kell teljesíteni

Tőkepufferek

Mértéküket a makroprudenciális felügyeleti hatóság határozza meg és elsődleges alapvető tőkével kell teljesíteni (Pl.: Rendszerkockázati tőkepuffer, Tőkefenntartási puffer, Anticiklikus tőkepuffer)

A szavatoló tőke mennyiségére vonatkozó követelmények

- I. A minimum tőkekövetelmény szintek emelése, illetve új követelmények bevezetése
 - Új követelmény a legjobb minőségű tőke minimális szintjére: elsődleges alapvető tőkemegfelelési mutató (CET1) > 4,5%
 - Új követelmény az alapvető tőkeelemek szintjére: alapvető tőkemegfelelési mutató (T1) > 6 %
 - „Változatlan” követelmény a teljes tőkekövetelmény szintjére: teljes tőkekövetelmény (Total capital) > 8%

- II. A tőkemegfelelési mutatók a szavatoló tőkét a teljes kockázati kitettség értékhez mérik

$$\text{TŐKEMEGFELELÉS} = \frac{\text{Szavatoló tőke}}{\text{Teljes kockázati kitettség érték*}}$$

* TREA, Tőkekövetelmény*12,5

CET1, AT1, T2

CET1

- Közvetlen bank általi kibocsátás (tulajdonosi, vezető testületi jóváhagyással)
- Befizetett instrumentumok, bank nem finanszírozhatja megvásárlásukat
- Kapcsolódó jogszabályok alapján saját tőkeként definiáltak (kötelezettség nem lehet CET1)
- Bank mérlegében egyértelműen, elkülönítetten megjelennek
- Időben korlátlan (nincs lejárat, nincs kötelező visszafizetés)

AT1

- Jó minőségű, folyamatos működés közben is a veszteségviselésre alkalmas tőkeelemek (értékpapír, kölcsön)
- **Miért gyengébb a CET1-nél?**
 - Külső fél is kibocsáthatja (nemcsak a bank)
 - Közvetett kibocsátás megengedett
 - Veszteségviselési rangsorban csak a CET1 után következik
 - Nem kell hogy számvitelileg tőkének minősüljenek, alárendelt kötelezettség is lehet

CET1, AT1, T2

- **Miért erősebb a T2-nél?**

-A tőkeszint gyengülése esetén kötelezően átváltandók CET1-re, vagy leírandók (tartósan, átmenetileg)

T2

- Csak felszámolás esetén visel veszteséget, mindvégig kötelezettség jellegű
- Fix lejáráttal is rendelkezhetnek
- Jelenleg ide sorolandó: alárendelt kölcsöntőke, járulékos kölcsöntőke

A hazai hitelintézetek átlagos tőkemegfelelése

Szavatoló tőke és tőkemegfelelési adatok*	
CET1	2 389,3
CET1 arány a szavatoló tőkén belül	82,1%
AT1	21,7
AT1 arány a szavatoló tőkén belül	0,7%
T2	499,9
T2 arány a szavatoló tőkén belül	17,2%
Szavatoló tőke	2910.8

*Adatok milliárd forintban

Forrás: Hitelintézetek MNB adatszolgáltatása

- Az adatok jól mutatják, hogy Magyarországon a hitelintézetek tőkéjének a túlnyomó része elsődleges alapvető tőkeelemekből áll, ami a teljes szavatoló tőke 82,1%-át teszi ki. Kiegészítő alapvető tőkével csak néhány hitelintézet rendelkezik, ezek mértéke összességében elhanyagolható (0,7%). Jelentősnek mondható ugyanakkor a járulékos tőke részaránya (17,2%).
- A hazai hitelintézetek átlagos tőkemegfelelése mindenképpen jónak mondható, az EU átlag feletti, és különösen pozitív az, hogy a szavatoló tőke túlnyomó részét az elsődleges alapvető tőkeelemek adják.

Köszönöm a figyelmet!